

ІСТОРІЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПАРКУ ШВЕЙЦАРІЇ

Тетяна Постригань,

*кандидат юридичних наук, доцент Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, адвокат
ID ORCID: 0000-0002-5975-0442*

Стаття розкриває важливі історичні аспекти правового регулювання інноваційного парку Швейцарії, створення та діяльності науково-технологічних парків.

Проведено аналіз розвитку швейцарського законодавства, що регулює наукові та технологічні парки, і досліджень учених з державно-правового регулювання елементів інноваційної структури держави, проблем у правовому регулюванні діяльності, тенденцій подальшого розвитку інноваційного парку.

Ключові слова: науково-технологічний парк, інновація, законодавство

Метою статті є проведення аналізу положень чинного законодавства Швейцарії та історичного розвитку законодавства, що регулює діяльність наукових і технологічних парків.

Окремі аспекти питання правового регулювання діяльності наукових і технологічних парків Швейцарії розглядали такі науковці: В. М. Гурмак, А. Швінгрубер та інші.

Одним із основних законів, що регулюють діяльність наукових і технологічних парків Швейцарії, є Федеральний закон від 14 грудня 2012 року «Про сприяння науково-дослідним та інноваційним стандартам» (FIFG), який набрав чинності 1 січня 2014 року.

Однак його появі передувала певна історія розвитку та зміни законодавчого регулювання парку інновацій у країні.

У період з 16 грудня 1969 року до 1 січня 1975 року діяв Федеральний указ від 16 грудня 1969 року «Про щорічний внесок у фонд «Швейцарський національний науковий фонд для сприяння науковому дослідженню».

На зміну йому було прийнято Федеральний указ «Про внесок у фонд «Швейцарський національний науковий фонд сприяння науковому дослідженню», що діяв у 1975–1979 роках.

У подальшому було прийнято Федеральний закон від 7 жовтня 1983 року «Про сприяння науково-дослідним та інноваційним стандартам» (закон про сприяння науково-дослідним та інноваційним стандартам, FIFG), що діяв із 1 січня 1984 року до 1 січня 2014 року [1].

Антон Швінгрубер, радник уряду, у своєму коментарі при прийнятті вказаного закону FIFG визначив позитивні зміни у законі FIFG щодо уточнення завдань та обов'язків органів фінансування, зокрема Фонду сприяння науковому дослідженню (SNSF) та Комісії з інновацій та технології (CTI) відповідно до закону, делегованих завданнями фінансування [2].

На сьогодні діє Федеральний закон «Про сприяння науково-дослідним та інноваційним стандартам» від 14 грудня 2012 року (станом на 1 січня

2020 року) (FIFG). Закон залишається домінуючим у деяких сферах (наприклад, міжнародному співробітництві), він уточнює завдання, спрощує процес планування і зробить їх більш ефективними, узгоджує фінансування досліджень з Федеральним законом про фінансування та координацію університету (HFKG) і створює основу для підтримки національного парку інновацій [1].

Федеральний закон (FIFG) передбачає розгалужену систему установ фінансування досліджень.

Органами дослідження відповідно до цього закону є такі установи фінансування досліджень:

1. Швейцарський національний науковий фонд (SNSF).
2. Асоціація швейцарських академій, що складається з:
 - а) Швейцарської академії наук (SCNAT); Швейцарської академії гуманітарних та соціальних наук (SAGW); Швейцарської академії медичних наук (SAMC); Швейцарської академії технічних наук (SATW);
 - б) Швейцарського агентства сприяння інноваціям (Innosuisse);
 - в) таких університетських науково-дослідних інститутів:
 - Швейцарський федеральний технологічний інститут (ETH) та науково-дослідні інститути домену ETH;
 - університети та інші установи сектору вищої освіти, акредитовані відповідно до закону про фінансування та координацію університету від 30 вересня 2011 року (HFKG);
 - науково-дослідні установи національного значення, які підтримуються Конфедерацією відповідно до цього закону (ст. 15);
 - г) федеральної адміністрації (проводить відомчі дослідження для виконання своїх завдань або виконує завдання з фінансування досліджень та інновацій [1].

Питання інноваційної діяльності також регулюються Федеральним законом «Про заходи з подолання кризи та збільшення робочих місць» від 30 вересня 1954 року та постановою Федеральної Ради «Про заохочення розвитку технологій та інновацій» від 17 грудня 1982 року.

Окрім того, Федеральна асамблея Швейцарської Конфедерації прийняла Федеральний закон про сприяння університетам та координації в швейцарських університетах (закон про фінансування та координацію університету, HFKG) від 30 вересня 2011 року (станом на 1 січня 2020 року) . [3]

Сучасному закону про фінансування та координацію університету, HFKG, також передувала зміна законодавчих актів, а саме:

- 1) із 1 січня 1969 року до 1 січня 1992 року діяв Федеральний акт від 28 червня 1968 року (проблемне фінансування університету);
- 2) 22 березня 1991 року було прийнято Федеральний закон «Програма фінансування університету» (закон про міжнародний університет, HFG), який діяв із 1 січня 1992 року до 1 квітня 2000 року;
- 3) із 1 квітня 2000 року до 1 січня 2015 року діяв Федеральний закон від 8 жовтня 1999 року (професійний університет та спеціаліст у вищому навчальному закладі (Universitätsförderungs-gesetz, UFG);
- 4) із 1 січня 2015 року діє чинний закон про фінансування та координацію університету, HFKG.

Стаття 2 закону HFKG визначає його сферу застосування. Він поширюється на університети та інші заклади в секторі вищої освіти Конфедерації та кантонів.

Цей закон визначає такі університети: кантональні університети та Швейцарський федеральний технологічний інститут (ETH); університети прикладних наук та університети освіти вчителів.

Закон про фінансування та координацію університету застосовується до ЕТН та інших федеральних установ у секторі вищої освіти, за винятком положень про базові внески, а також про інвестиції в будівництво та внески в будівництво.

Відповідно до ст. 3 закону НФКГ Федеральний уряд переслідує такі цілі в контексті співпраці у вищій освіті:

- створення сприятливих рамок умов для якісного викладання та досліджень;
- створення університетського простору з рівнозначними, однак різними типами університетів;
- просування профілів вищої освіти та конкуренції, особливо в галузі досліджень;
- розробку узгодженої політики Швейцарського університету в координації з політикою федерального уряду щодо досліджень та інновацій;
- проникність і мобільність між університетами;
- стандартизацію навчальних структур, рівнів навчання та їх переходів, а також взаємне визнання ступенів;
- фінансування університетів за єдиними та орієнтованими на ефективність принципами;
- загальнодержавну координацію політики вищої освіти та розподіл завдань у особливо витратних сферах;
- уникнення конкурентних спотворень у послугах та пропозиціях у сфері подальшого навчання закладів вищої освіти порівняно з постачальниками вищої професійної підготовки.

Відповідно до ст. 4 закону про фінансування та координацію університету на основі спеціальних законів Конфедерація надає внески Швейцарському національному науковому фонду, Швейцарському агентству сприяння інноваціям (Innosuisse) і національним та міжнародним освітянським і дослідницьким програмам.

Стаття 47 закону про фінансування та координацію університету передба-

чає види внесків, тобто підтримку з боку Конфедерації:

- 1) гранти у підвищенні позиції щодо корисних прихильників, університетів прикладних наукових та інших установ сектору вищої освіти: основні внески; інвестиції у будівництво та зовнішні будівлі; зовнішні, відкриті з проектів;
- 2) педагогічні університети отримують свої гранти, відкриті з проектів;
- 3) дотації у інфраструктурні об'єкти, які мають загальнодержавне значення. Ці показники становлять максимум 50 дійсних операційних дій [3].

Питання комерціалізації інноваційних розробок у Швейцарії не підтримуються прямими державними інвестиціями. Трансфер інноваційних технологій у промисловість здійснюється в рамках існуючих форм підтримки фірм, у тому числі стартапів, переважно в умовах технопарків, як на федеральному, так і на регіональному рівнях. Через відсутність прямої державної підтримки інновацій у бізнес-секторі, інструменти інноваційної політики, в основному, орієнтовані на пропозицію прикладних наукових досліджень. Інша складність пов'язана з людським капіталом: незважаючи на значні витрати на освіту, частка населення з вищою освітою відносно мала, зберігається й обмежена мобільність у рамках системи освіти. [4]

Особлива увага приділяється нанотехнологіям, інжинірингу, розвитку мікросхем, сільського господарства та біохімії.

Питаннями інноваційної політики у Швейцарії опікується Державний секретаріат професійної освіти та технологій, що є частиною Федерального департаменту (міністерства) економіки. Секретаріат може делегувати свої повноваження іншим державним агенціям та університетам. Зацікавлена у розвитку проекту сторона передає Державному секретаріату професійної освіти та технологій проекту документацію. Залежно від виду звернення у разі

прийняття рішення про підтримку проекту може бути прийнято рішення про делегування проекту до університету чи іншого дослідницького закладу. На всіх етапах проекту його реалізація контролюється секретаріатом. Кошти на підтримку інноваційної діяльності виділяються державою. [5]

Один із найбільших наукових парків представлено Швейцарським федеральним технологічним інститутом (ETH).

Центральним каталізатором його є ETH Zurich Foundation, некомерційний фонд у рамках приватного права. Він працює спільно з ETH Zurich, щоб просунути університет у його стратегічних цілях з підтримання та зміцнення своєї провідної глобальної позиції. [6]

ETH Zurich із 1990-х років підтримує створення компаній на основі своїх наукових досягнень. Метою є перетворення результатів таких досліджень на товарну продукцію та створення кваліфікованих робочих місць [7].

ETH Zurich брав участь у створенні технопарку Цюриха, у той час як курси Business Tools, вперше організовані в 1996 році, загалом відвідали 15 тис. осіб.

Із 1998 року ETH Zurich організовує конкурс бізнес-планів у співробітництві з McKinsey & Company, який представляє інформаційні та мережеві можливості для потенційних підприємців. ETH тісно співпрацює з федеральними ініціативами innosuisse та Venturelab (остання організувала «Institut für Jungunternehmer» — «Інститут молодих підприємців») [7].

Кількість відділень дуже зросла порівняно з попереднім роком: у 2019 році дослідниками ETH Zurich було засновано 30 нових компаній. Окрім того, високий рівень інвестицій у відділеннях ETH Zurich є доказом їх привабливості. Наприклад, GetYourGuide стала першою дочірньою компанією ETH, що отримала оцінку понад 1 млрд. доларів США перед публікацією. Як і в попередні роки, було створено багато нових дочірніх компаній у галузі інформаційних та комунікаційних технологій. Га-

лузь передових матеріалів отримала особливо сильний ріст. Шість нових відділень зосереджені на екологічно чистих матеріалах [8].

У 2019 році підприємці ETH заснували 30 нових компаній. На сьогодні ETH ieLab підтримує 15 проектів Pioneer Fellowship і кілька відділень ETH орендують офісні та лабораторні приміщення [9].

Можна зробити висновки, що історичний розвиток законодавства, яке регулює інноваційний парк Швейцарії, бере свій початок із 1969 року, коли були прийняті Федеральний указ від 16 грудня 1969 року Про щорічний внесок у «Швейцарський національний науковий фонд для сприяння науковому дослідженню» та Федеральний акт від 28 червня 1968 року «Проблемне фінансування університету».

На сьогодні в результаті змін до зазначених вище законів набрали чинності Федеральний закон «Про сприяння науково-дослідним та інноваційним стандартам» від 14 грудня 2012 року (станом на 1 січня 2020 року) (FIFG) і Федеральний закон про сприяння університетам та координації в швейцарських університетах (закон про фінансування та координацію університету, HFKG) від 30 вересня 2011 року (станом на 1 січня 2020 року). Федеральний закон «Про сприяння науково-дослідним та інноваційним стандартам» (FIFG) узгоджує фінансування досліджень із Федеральним законом про фінансування та координацію університету (HFKG) і створює основу для підтримки національного парку інновацій. ●

Список використаних джерел / List of references

1. *Bundesgesetz über die Förderung der Forschung und der Innovation.*
URL: https://www.admin.ch/ch/d/sr/c420_1.html.
 2. Антон Швінгрубер. Люцерн, 2 лютого 2010 р. / RRB-No.119/
URL: https://www.lu.ch/-/media/Kanton/Dokumente/BKD/Stellungnahmen-/2010/vollmacht_bkd_r_fifg.pdf?la=de-CH.
 3. *Bundesgesetz über die Förderung der Hochschulen und die Koordination im schweizerischen Hochschulbereich.*
URL: <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/20070429/index.html>.
 4. Гурмак В. М. Організація національних систем фінансування інноваційної діяльності. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2018. № 1. С. 8.
 5. Інноваційна політика зарубіжних країн: концепції, стратегії, пріоритети. Інформаційно-аналітичні матеріали, підготовлені Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти та Міністерством закордонних справ України. С. 408. URL: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36385.pdf>.
 6. Електронний ресурс. URL: <https://ethz.ch/en/industry-and-society/donors-and-partners.html>.
 7. Електронний ресурс. URL: <https://ethz.ch/en/industry-and-society/entrepreneurship/spin-offs.html>.
 8. A successful year for ETH-spin-offs. URL: <https://ethz.ch/en/news-and-events/eth-news/news/2020/01/pr-spin-offs-2020.html>.
 9. Електронний ресурс. URL: <https://ethz.ch/en/industry-and-society/entrepreneurship/Innovation%20&%20Entrepreneurship%20Lab.html>.
-
1. *Bundesgesetz über die Förderung der Forschung und der Innovation.*
URL: https://www.admin.ch/ch/d/sr/c420_1.html.
 2. Anton Shvinhruber. Liutsern, 2 liutoho 2010 r. / RRB-No.119/
URL: https://www.lu.ch/-/media/Kanton/Dokumente/BKD/Stellungnahmen-/2010/vollmacht_bkd_r_fifg.pdf?la=de-CH.
 3. *Bundesgesetz über die Förderung der Hochschulen und die Koordination im schweizerischen Hochschulbereich.*
URL: <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/20070429/index.html>.
 4. Hurmak V. M. Orhanizatsiia natsionalnykh system finansuvannia innovatsiinoi diialnosti. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. 2018. № 1. S. 8.
 5. Innovatsiina polityka zarubizhnykh krain: kontseptsii, stratehii, priorytety. Informatsiino-analitychni materialy, pidhotovleni Komitetom Verkhovnoi Rady Ukrainy z pytan nauky i osvity ta Ministerstvom zakordonnykh sprav Ukrainy. S. 408. URL: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36385.pdf>.
 6. Elektroni resurs. URL: <https://ethz.ch/en/industry-and-society/donors-and-partners.html>.
 7. Elektroni resurs. URL: <https://ethz.ch/en/industry-and-society/entrepreneurship/spin-offs.html>.
 8. A successful year for ETH-spin-offs. URL: <https://ethz.ch/en/news-and-events/eth-news/news/2020/01/pr-spin-offs-2020.html>.
 9. Elektroni resurs. URL: <https://ethz.ch/en/industry-and-society/entrepreneurship/Innovation%20&%20Entrepreneurship%20Lab.html>.

Надійшла до редакції 02.06.2020 року

Постригань Т. История законодательного регулирования инновационного парка Швейцарии. Стаття розкриває важливі історичні аспекти правового регулювання інноваційного парку Швейцарії, створення та діяльності науко-технологічних парків.

Проведен аналіз швейцарського законодавства, регулюючого научні і технологічні парки, а також досліджень учених по державно-правовому регулюванню елементів інноваційної структури держави, проблем в правовому регулюванні діяльності і тенденцій подальшого розвитку інноваційного парку.

Ключевые слова: научно-технологічний парк, інновація, законодавство

Postrighan T. History of legislative regulation Innovation Park of the Swiss. The article reveals important historical aspects of the legal regulation of the Swiss innovation park, the creation and operation of science and technology parks. The article reveals the issue of adoption and amendment of certain legislative acts regulating the activities of the elements of the innovation structure of Switzerland. Federal laws governing the elements of the innovation structure of Switzerland, their legal status. The adoption of modern federal laws was preceded by a history of development and changes in the legal regulation of the innovation park in Switzerland.

The author analyzes the development of scientific research on state and legal regulation of elements of the innovation structure of the state, problems in the legal regulation of activities and trends in the further development of the innovation park in Switzerland.

The author identifies the research bodies in accordance with Swiss law.

The article states that the State Secretariat for Vocational Education and Technology, which is part of the Federal Department (Ministry) of Economics, deals with innovation policy in Switzerland. The Secretariat may delegate its powers to other government agencies and universities. The party interested in the development of the project submits project documentation to the State Secretariat for Vocational Education and Technology. Depending on the type of application, in the case of a decision to support the project, a decision may be made to delegate the project to a university or other research institution.

The author notes that in Switzerland special attention is paid to nanotechnology, engineering, chip development, agriculture and biochemistry.

The author emphasizes that one of the largest science parks is represented by the Swiss Federal Institute of Technology and characterizes the activities of this institute. The article reveals the activities of the Swiss Federal Institute of Technology for 2019, identifies the creation of branches of the institute and new companies.

Keywords: science and technology park, science, legal regulation, high technologies, innovation, legislation, associations, funds